

Geraakt door de glimlach van God

1 Johannes 4:19

Ds. Ilonka Terlouw | Doopdienst Prot. Gem. Tollebeek | 4 oktober 2020

1. Het eerste babylachje

Zes weken.

Zes weken na de geboorte vormt één van de bekende mijlpalen in het leventje van een pasgeborene en zijn ouders.

Wie weet er uit zijn hoofd wat deze zes-weken-mijlpaal is?

Wat kan een baby rond de zes weken oud of wat leert het rond die tijd?

Weten jullie het, doopouders? Jullie zitten er immers nog dicht op. Voor mij is het al weer een paar jaar geleden dat ik onder mailings van oudersvanu.nl en 24baby.nl werd bedolven met dit soort informatie.

Als een baby rond de zes weken oud is, lacht hij of zij voor de eerste keer! De eerste glimlach van je kind – en natuurlijk al die glimlachjes daarna – het is en blijft prachtig.

Weten jullie ook hoe zo'n eerste glimlach eigenlijk tot stand komt? Waarom lacht een baby voor het eerst rond de zes weken?

Bij de geboorte kan je baby nog niet lachen. Je kindje heeft z'n gezichtsspieren dan nog niet onder controle. Alles wat zich daar afspeelt in dat gezichtje, hoe schattig ook, zijn slechts passieve reflexen. Je baby moet nog flink oefenen om zijn gezichtsspieren te leren beheersen! Dát duurt ongeveer een week of zes. Dan krijgt je kindje zijn mimiek steeds beter onder controle. Deze nieuw verworven vaardigheden zal hij of zij zeker gaan uittesten en oefenen. Hoe?! Door jou als ouder na te doen! Hij gaat je na-apen. Als jij naar je baby lacht, zal hij je gezichtsuitdrukking proberen te imiteren.

Bij het eerste lachje zit daar dus nog geen bewuste emotie achter. **Je baby doet de gezichtsuitdrukkingen die hij vaak ziet gewoon na.** Daarmee is het nog niet onbelangrijk of betekenisloos. Hier begint het sociale en emotionele leerproces van je baby. Je baby leert te reageren op jou. Zijn glimlach is de eerste vorm van sociale interactie. Door jouw lach, leert je baby ook wát er een glimlach waard is, wat grappig of lief is. Je baby leert dat hij een glimlach waard is. Na een maand of zes gaat je baby jouw gezicht veel bewuster herkennen en bij voorkeur op jouw lach reageren. Jij lacht naar hem en maar al te graag naar jou. Zo groeit jullie relatie. Zo groeit jullie liefdesband.

Maar dat begint dus allemaal bij het simpelweg na-apen van jouw gelaatstrekken.

Hoe leert een baby te lachen?

Doordat er iemand naar hem lacht.

2. Geloven is leren liefhebben

Nu was ik destijds niet het soort jonge moeder die alle mijlpalen in het leventje van haar pasgeborene van dag tot dag bijhield. Dat neemt niet weg, dat ik dit proces, hoe een baby leert lachen en het hechtingsproces dat daarmee verbonden is, wel heel fascinerend vind. Het fascineert me, omdat het ook iets laat zien van hoe het er in het geloof aan toegaat. Nog steeds merk ik, dat velen denken dat ‘geloven’ een kwestie is van ‘aannemen wat er in de Bijbel staat’ of van ‘het voor waar houden van onware dingen die geen mens meer gelooft.’ Maar daar ligt niet de kern van het evangelie.

Hoe leert een baby te lachen?

Doordat er iemand naar hem lacht.

Hoe leren wij lief te hebben?

Doordat er iemand is die ons eerst liefheeft.

Dáár draait het allemaal om in het geloof en in de kerk: dat wij liefhebben. En liefhebben, dat gaat niet vanzelf, dat gebeurt niet vanzelf. Ja, wij worden geboren met een aanleg tot liefhebben. Het vermogen tot liefhebben is in ons ‘ingeschapen,’ zo zou je kunnen zeggen. Maar ook al heb je ergens aanleg voor, óf en hóe het tot uiting en ontwikkeling komt is van vele factoren afhankelijk. Aanleg of niet, zonder oefening en training, kom je nergens.

Geloven is leren liefhebben. Wij leren liefhebben door de liefde van God die wij ontvangen, door God die het ons voordoet. **Dat is het evangelie: God lacht naar ons,** zodat die aanleg in ons om lief te hebben zich zal ontplooien en wij terug zullen lachen.

Johannes zegt het in hoofdstuk 4 vers 19 als volgt: “Wij hebben lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad.” Let daarbij goed op de precieze formulering. Mensen denken

soms onbewust, dat het hier over de liefde voor God gaat. Alsof er staat: 'Wij – wij gelovigen – wij hebben God lief, omdat God ons liefheeft.' Maar dat staat er niet. Het woord 'God' staat er niet bij. Er staat dat wij *liefhebben*. Het gaat in het geloof om het liefhebben van wie dan ook, zeker óók God. Maar wij mensen moeten niet enkel Gód leren liefhebben. **We moeten het *liefhebben zélf* leren.**

Hoe dan? Door de kunst van het liefhebben af te kijken bij God.

3. Liefhebben is God na-apen

God is liefde. Voor de kunst van het liefhebben, moet je bij Hem zijn.

Natuurlijk, er zijn genoeg andere bronnen van inspiratie voor handen. Ik weet het. In de nalatenschap van mijn moeder kwam ik ook weer zo'n boekje tegen met allerlei wijsheden over de liefde: 'Liefde is niet te koop, maar toch het kostbaarste dat er is.' Ze zijn spitsvondig, soms ook heel treffend, soms grappig. Wat dacht u van deze: 'De liefde is eeuwig, alleen de partners wisselen'.

Maar wil je écht verder komen, dan zul je je eigen ideeën over de liefde los moeten laten en bij God moeten beginnen. Hij is liefde. Al onze ideeën over de liefde schieten hopeloos tekort. In het geloof werkt het dan ook omgekeerd. Met onze ideeën over de liefde kunnen we God niet begrijpen. Maar **God laat ons door zijn daden wel iets van ware liefde begrijpen.**

Het was Gods daad om Jezus te sturen om verzoening te brengen. Liefhebben heeft alles te maken met liefde tónen. Het is een daad, een keuze die je maakt in je relatie met een ander persoon. God ondernam actie met oog op zijn relatie met ons, met oog op zijn relatie met jou. Menselijk gezien was jij nog lang niet in beeld. Bij God was jij al wel in beeld. En de relatie van Hem met jou werd toen al overladen met genade. Dat is het wezenlijke van de liefde, zo staat er in vers 10.

Zó liefhebben is warempel een hele kunst. Lukt jou dat, om genade telkens weer de bepalende plek te laten innemen in jouw relatie met anderen? Om proactief genadig te zijn? Dat soort liefhebben moet je leren, het moet je eigen worden, je moet jezelf er in oefenen. Het heeft te maken met het afstemmen van jouw identiteit, met het afstemmen van jouw doen en laten op de identiteit van God.

Liefhebben vindt haar bron in God.

God die ons heeft ons liefgehad en zijn Zoon gezonden heeft.

Jezus is Gods glimlach.

Beheers jij het al om terug te lachen, om lief te hebben?

4. De kerkdienst als oefenplek

Dat brengt mij bij het belang van de kerkdienst.

Tijdens het doopgesprek vorige week, raakten we in gesprek over dat thema. Wat is nu eigenlijk het nut van de kerkdienst? De coronamaanden van het voorjaar, waardoor ook deze doopdienst uitgesteld moest worden, riepen die vraag haast als vanzelf op. In die maanden konden we immers niet naar de kerk. In plaats daarvan keken we thuis naar de online kerkdiensten en bleven we hier en daar een zondag lekker op bed liggen. En dat... dat ging eigenlijk prima. Geloven zónder naar de kerk te gaan, dat ging ons prima af. Het bevalt ons misschien zelfs wel...

Hoewel zeker niet iedereen deze ervaring deelt, zullen er genoeg onder jullie zijn die dit gevoel wel herkennen. De laatste weken heb ik in ieder geval heel wat gesprekken over dit thema gevoerd. Het roept de vraag op: **'Heb ik de kerk per se nodig om te geloven?'** Thuis ging het immers ook prima.

Wat mij betreft, luidt het antwoord op die vraag voluit 'ja'. Je hebt de kerk nodig om te geloven. En natuurlijk ben ik het ermee eens, dat het geloof, mijn geloof, jouw geloof niet samenvalt met de kerkgang op zondagmorgen. Nee natuurlijk niet. Geloven, en trouwens ook kerkzijn, is zoveel meer dan naar de kerk gaan op zondagmorgen. Ik zou zelfs willen benadrukken: ons geloof mág zich niet eens beperken tot een uurtje op zondagmorgen.

Maar ons geloof kan ook niet zomaar zonder dat uurtje op de zondagmorgen.

Geloven is leren liefhebben. En dat mag je en kun je enkel leren van God die jou liefheeft. Daar treffen we het hart van de kerkdienst: in de kerkdienst komt God met zijn liefde naar je toe en heeft Hij je lief. Dat is waar het in de kerkdienst om draait. De kerkdienst is zoveel meer dan een aantal mensen die samenkomen om te zingen of nieuwe dingen uit de Bijbel te leren. (Overigens allemaal belangrijke dingen, dat wel.) Het draait in de dienst bovenal om God die mét ons samenkomt, die ons tegemoet treedt, God die voor ons zorgt, ons genade geeft, God die ons liefheeft en onze hart, ziel, verstand en kracht beroert. 'Waar twee of drie mensen in mijn naam samen zijn, ben ik in hun midden,' zegt Jezus. Zie je, daar is weer die glimlach van God: Jezus zelf!

De kerkdienst, zo zou ik het willen zeggen, **de kerkdienst is de plek waar God naar je lacht**, zondag na zondag, opdat jij teruglacht, opdat wij liefhebben.

Dát is geloven.

Dát is wat wij hier op zondagochtend dóen.

5. In het doopwater glimlacht God

Dat is ook wat wij zojuist gedaan hebben, toen wij deze kinderen doopten. Of mag ik zeggen: dat is wat Gód zojuist gedaan heeft, toen deze kinderen gedoopt werden.

Als kinderen nog erg jong zijn, zo rond die tijd van dat eerste lachje, hebben ze maar beperkt zicht. Een baby ziet slechts scherp tot op 30 a 40 cm afstand. Als ouder moet je dus heel dichtbij komen met je gezicht, om je baby te laten lachen.

Zo is het ook met de doop. In het water van de doop komt God héél, héél, héél nabij. Zijn liefde, zijn genade, het water dat de verzoening van Jezus Christus symboliseert, dat stroomt over hun hoofdjes heen. Dichterbij kan niet. **Heeft u het gezien, toen dat water, Gods liefde, over hen heen stroomde? Toen glimlachte God naar Lieke en naar Adam.**

Zij hebben nog geen begrip van wat hier is gebeurd. Ze zullen het zich ook later niet bewust herinneren en toch begint het proces van liefhebben hier. Gods glimlach is genadig dichtbij gekomen voor Adam en voor Lieke.

Laat het maar over je heen komen, Adam en Lieke.

Lach maar eenvoudigweg terug.

IlonkaTerlouw.com